

Kursplan

Fakulteten för konst och humaniora

Institutionen för svenska språket

1SV100 Svenska språket, grundkurs, 30 högskolepoäng

Swedish, basic course, 30 credits

Huvudområde

Svenska språket

Ämnesgrupp

Svenska/Nordiska Språk

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

GIN

Fastställande

Fastställd 2009-06-16

Senast reviderad 2014-03-26 av Fakulteten för konst och humaniora. Revidering av kurslitteraturen samt vissa redaktionella ändringar.

Kursplanen gäller från och med höstterminen 2014

Förkunskaper

Grundläggande behörighet.

Mål

Efter avslutad kurs skall de studerande kunna:

- använda en grundläggande terminologi inom språkvetenskap,
- problematisera språkets roll i samhället och för individen,
- redogöra för grunderna i svenska språkets fonetik och kunna beskriva förhållandet mellan ljud och stavning,
- grunderna i nusvensk grammatik och utföra en elementär grammatisk analys av svensk text,
- grunderna i svensk ordbildning och semantik,
- urskilja retoriska drag i skriftliga och muntliga texter
- tillämpa retoriska principer i tal och skrift
- använda språket effektivt i tal och skrift.
- vidareutveckla och förbättra texter,
- de viktigaste historiska språkliga förändringarna i svenskan,
- kunna redogöra för förändringar och variation i språket i sin samtid och i äldre språkskeden,
- beskriva skillnader mellan olika regionala varianter av svenska,
- grunderna om svenska ort- och personnamn.

Innehåll

Delkurs 1. Språk, individ och samhälle, 5 högskolepoäng

Kursen introducerar språkvetenskap i allmänhet och studier i svenska språket i synnerhet. Kursen behandlar också förhållandet mellan språk och samhälle och språkets betydelse för individen.

Delkurs 2. Retorik i tal och skrift, 10 högskolepoäng

Kursen innehåller fyra huvudmoment:

- retorikens historia och moderna tillämpning
- retoriken som teori och som praktik
- analys av muntliga, skriftliga och multimodala genrer
- praktiska övningar i att tala och skriva retoriskt.

Delkurs 3. Språkets byggnad och bruk, 10 högskolepoäng

Kursen behandlar det svenska språkets grammatiska struktur och ger redskap för analys av språket i texter. Den introducerar också grunderna i svensk fonetik.

Delkurs 4. Språklig förändring och variation, 5 högskolepoäng

Kursen behandlar variation och förändring i det svenska språket från cirka 1700 till nutid. Den ger i första hand ett historiskt perspektiv men beaktar också dagens samhälle utifrån olika aspekter. Dialektala skillnader i svenskan tas upp, och grunderna inom svensk namnforskning aktualiseras.

Deltagande i seminarier är obligatoriskt.

Undervisningsformer

Undervisningen består av föreläsningar, lektionsundervisning, seminarier och gruppövningar. När kursen ges som nätbaserad distanskurs används särskilda för distributionsformen lämpliga undervisningsformer.

Examinationsformer

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd. För godkänt betyg ska de förväntade studieresultaten vara uppfyllda. Delkurser omfattande minst 20 högskolepoäng måste ha betyget Väl godkänd för att slutbetyget ska bli Väl godkänd. Antalet tentamenstillfällen är begränsat till fem gånger.

Examinationsformer som kan förekomma är muntliga och skriftliga prov och fortlöpande prövning under kursen.

Kursvärdering

Efter avslutad kurs genomförs en kursutvärdering som sammanställs och återkopplas till studenterna samt arkiveras enligt institutionens bestämmelser.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Obligatorisk litteratur

Delkurs 1. Språk, individ och samhälle

Dahl, Östen. 2000. *Språkets enhet och mångfald*. Lund: Studentlitteratur. 296 s.

Einarsson, Jan. 2009. *Språksociologi*. Lund: Studentlitteratur. s. 9–95. 86 s. (urval).

Håkansson, Gisela & Norrby, Catrin. 2010. *Introduktion till sociolingvistik*. 1:a upplagan. Stockholm: Norstedts. 389 s. (urval).

Delkurs 2. Retorik i tal och skrift

Haraldsson, Peter. 2010. *Retorik inför publik – konsten att övertyga*. 4:e upplagan. Malmö: Liber. 209 s.

Lindqvist Grinde, Janne. 2008. *Klassisk retorik för vår tid*. Lund: Studentlitteratur. 373 s.

Lindstedt, Inger. 2002. *Textens hantverk. Om retorik och skrivande*.

Lund: Studentlitteratur. 146 s.

Övrig litteratur i urval efter samråd med undervisande lärare
Hellspong, Lennart. 2011. *Konsten att tala – handbok i praktisk retorik*.
3:e upplagan. Lund: Studentlitteratur. 355 s.

Melin, Lars. 2007. *Vett och etikett i språket*. Stockholm: Norstedts.

Mral, Brigitte. 2011. *Talande kvinnor - kvinnliga retoriker från Aspasia till Ellen Key*. 2:a upplagan. Ödåkra: Retorikförlaget. 229 s.

Mral, Brigitte & Larsson, Lars-Åke. 2004. *Reklam och retorik – 10 fallstudier*. Åstorp: Rhetor förlag.

Delkurs 3. Språkets byggnad och bruk

Josefsson, G. 2009. *Svensk universitetsgrammatik för nybörjare*. Studentlitteratur. 252 s.

Josefsson, G. 2009. *Svensk universitetsgrammatik för nybörjare. Övningar med facit och kommentarer*. Studentlitteratur. 205 s.

Byrman, Gunilla (red.). 1998. *Fonetikhäftet*. Växjö: Institutionen för humaniora. 60 s.

Stencilmaterial som tillhandahålles av institutionen. 200 s.

Delkurs 4. Språklig förändring och variation

Aitchison, Jean. 2001. *Language Change: Progress or Decay?*
Cambridge: Cambridge University Press. Kapitel 3–5. 46 s. Anmärkning: Finns som e-bok.

Josephson, Olle. 2005. *Ju. Ifrågasatta självklarheter om svenskan, engelskan och alla andra språk i Sverige*. 2:a uppl. Stockholm: Norstedts akademiska förlag. Kapitel 1–4. 118 s.

Pettersson, Gertrud. 2005. *Svenska språket under sjuhundra år. En historia om svenskan och dess utforskande*. 2:a uppl. Lund: Studentlitteratur. s. 7–50, 201–283. 125 s. (urval).

Teleman, Ulf. *Tradis och funkis. Svensk språkvård och språkpolitik efter 1800*. Stockholm: Norstedts Ordbok. s. 11–60, 77–207. 179 s.

Thelander, Mats. 2001. ”Socialiserad språkhistoria. Om sociolingvistikens bidrag till förståelsen av språkförändringar”. I: *Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademiens Årsbok 2001*. Stockholm: Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien. s.65–78. 13 s.

Ett representativt urval nysvenska texter som tillhandahålls av läraren. Ca 60 s.